

Kultuuri erialade (tants, muusika, kunst) järelkasvu uuring 2024

Tehniline kirjeldus

Väikehange

Sisukord

Sissejuhatus	2
Uurimismetoodika	3
Uurimisküsimus	4
Uuringu tegevus- ja ajakava, riskide maandamise ja andmehalduse üldine kirjelduse	5
Uuringu aruandlus	5

Sissejuhatus

Kultuuriministeerium soovib algetada kultuuri erialade (tants, muusika, kunst) järelkasvu uuringu.

Uuringu eesmärk on vastata küsimusele, milline on tantsu, kunsti ja muusika erialade huvihariduse õppesisu ja õppe süsteemsuse vastavus haridustee erinevate osapoolte ootustele.

Kultuurivaldkonnas on üha aktuaalsemaks teemaks järelkasvu tagamine, ennekõike väljaspool suuremaid keskusi (*Allikas: Kultuur 2030, lk. 8*). Kultuuri arengukava esimene alaeesmärk „Eesti kultuurielu on tugev ja toimiv“ seab muuhulgas eesmärgiks, et tagatud on professionaalide ja kultuuri hindava publiku järelkasv. Kui laste ja noorte kultuuris osalemist hinnatakse Statistikaameti Kultuuris osalemise uuringuga, siis hetkel puuduvad Kultuuriministeeriumil piisavad andmed, et hinnata kultuurivaldkonna järelkasvu kujundamise süsteemsust ja jätkusuutlikkust.

Kuna eelnimetatud (alg)andmed puuduvad, siis on nii üleriiklikult kui ka regionaalselt keeruline teha sihitatud tegevusi ja neid prioriseerida.

Teatud kultuuri erialad muusika, tantsu ja kunsti valdkondades eeldavad tiipsemel meisterlikkuse saavutamiseks ning rahvusvaheliselt tunnustatud karjääri ehitamiseks erialaste õpingute alustamist väga varajases eas. Õpe peab tuginema süvendatud õppekavale, olema pikaajaline, järjepidev ja intensiivne, hõlmates olulise osa lapse igapäevast. Kokku on Eestis 2023/24 õppeaastal huvikooli 840. Nendest 40% moodustavad spordikoolid ning 17% muusika- ja kunstikoolid. Tantsukoolid liigituvad EHISe andmetel muude huvikoolide alla (38%), moodustades suure osa muudest huvikoolidest. Kokku moodustavad tantsu-, kunsti- ja huvikoolid ligilähedaselt poole kõigist huvikoolidest (*Allikas: Haridussilm*), olles oluline osa kogu huvihariduse maastikust. Süvendatud õppekavade üks olulisi väljundeid on pakkuda ettevalmistust kultuuri erialade kutsekoolidele (MUBA, H. Elleri nim. Muusikakool, Tartu Kunstikool) ning kõrgkoolidele (EMTA, Pallas, EKA, BFM, TÜVKA).

Uuring viiakse läbi grüpiintervjuudena poolstruktureeritud meetodil, kaasates esindajaid valitud süvendatud õppekavadega tantsu-, muusika- ja kunsti huvikoolidest, kultuuri erialade kutsekoolidest, kõrgkoolidest ja kultuuri erialade huvikoolide katusorganisatsioonidest.

Uuringu ülesandeks on kvalitatiivsete intervjuude abil avada tantsu, kunsti ja muusika erialade huvihariduse õppesisu ja õppe süsteemsuse küsimused ning käsitleda nende vastavust haridustee erinevate tasandite ootustele kultuurierialade järelkasvu vaatest. Intervjuude tulemusel selgitatakse, milline on Eesti muusika-, tantsu- ja kunstivaldkonna tänane ja tuleviku professionaal. Kust ta tuleb, kas tema ettevalmistus on piisav? Mis on tema motivatsioon kultuurihariduse omandamisel, nt kas saada aktiivseks loovisikuks tööturul? Mis pädevusi ta vajab, panustamaks loomemajanduse sektoris?

Uuring peab selgitama, millised on kunsti, tantsu ja muusika erialade järelkasvu süsteemse haridusteenekonna tugevused ja nõrkused ning teeb ettepanekud antud erialade õpitee parandamiseks, kaasajastamiseks ja toetamiseks.

Uurimismetoodika

Pakkujalt oodatakse uuringu teostamise tervikvaadet, metoodika ülevaadet ja töö etapilist kirjeldust uuringu teostamisele, lähtudes uuringu eesmärgist ja uurimisküsimustest (Lisa 1). Pakkumuses kirjeldatakse, millisel moel on gruppintervjuud planeeritud ja üles ehitatud. Pakkumuses esitatakse gruppintervjuude planeeritav maht ja kava.

Lõpliku uuringu disaini ja metoodilise lahenduse kooskõlastavad tellija ja läbiviija uuringu juhtrühmaga. Uuringu juhtrühma on tellija kaasanud Huvihariduse Esinduskogu (HUVÉ), kes ei osale uuringus. Juhtrühma tööd koordineerib Kultuuriministeerium.

Tellijal ja uuringu läbiviija kooskõlastavad uuringu disaini, küsimustiku ja metoodika uuringu läbiviija moodustatud juhtrühmas enne andmete kogumist. Teostaja võib teha tellijale uuringu paremaks läbiviimiseks ettepanekuid. Ettepanekute sisu, asjakohasust, vajalikkust ja võimalikkust kooskõlastatakse uuringu juhtrühmas.

Uuringu teostamiseks vajalikud andmed on:

- EHISE huvihariduse kultuuri erialade väljavõte
- Kultuuri erialade kutseõppes kõrgkoolidesse edasiminejate statistika
- OSKA prognoos Eesti tööjõu- ja oskuste vajadustest.
- Kultuuriministeeriumi tellitud uuringu „Eesti noortevaldkonna töötajaskonna töötingimused“ (BUI, 2023) andmete põhjal koostatud huvihariduse valdkonna miniuuring (2024)

Loetletud andmed annab tellija uuringu läbiviijale lepingu sõlmimisel.

Uuringu eesmärkide saavutamiseks täidetakse järgmised ülesanded:

1. Koostatakse uuringu tegevuskava, sh. gruppintervjuude ajakava ja metoodika ning kooskõlastatakse need uuringu juhtrühmaga;
2. Koostatakse gruppintervjuude küsimustik ([intervjuu kava](#)) (vt lisa 1);
3. Koostatakse intervjuude küsimustik ja läbiviimise põhimõtted uuringu juhtrühmas;
4. Teostatakse gruppintervjuud;
5. Intervjuu tulemuste analüüs koos alusandmete võrdluste ja järeldustega;
6. Uuringu lõpparuande koostamine;
7. Tulemuste esitlus mitte hiljem kui 20. detsember 2024.

Gruppintervjuude sihtrühma on valinud uuringu juhtrühm. Sihtrühma moodustavad kuus Eesti huvikooli, kõik tantsu-, muusika- ja kunstivaldkonna süvendatud õppega kutsekoolid ning kõrgkoolid ja huvihariduse kultuuri erialade katusorganisatsioonid.

Huvikoolide valikul on lähtutud põhimõttest, et uuringus osalev huvikool pakuks süvendatud õppekavaga õpet, mis tähendab vähemalt viie aasta jooksul vähemalt neli tundi nädalas kestvat õppekava põhist õpet, mis on suunilusega kutse- ja/või kõrghariduses jätkamisele.

Grupiintervjuud viiakse läbi järgnevate sihtrühmadega:

- 6 huvikooli:
 - Tantsukoolid: Eesti Tantsuagentuuri Tantsukool (Tallinn), Meie Stuudio (Põlva)
 - Muusikakoolid: Pärnu Muusikakool, Tartu I Muusikakool
 - Kunstikoolid: Tallinna Kunstikool, Viljandi Kunstikool
- Kutsekoolid: MUBA, H. Elleri nim. Muusikakool, Tartu Kunstikool
- Kõrgkoolid - EMTA, Pallas, EKA, BFM, TÜVKA
- Katusorganisatsioonid – Eesti Muusikakoolide Liit, Eesti Kunstikoolide Liit, Eesti Tantsuhuvihariduse Liit

Igast asutusest kutsutakse intervjuule 1-2 esindajat.

Uuringu pakkuja esitab grupiintervjuude planeeritava mahtu ja kava vastavalt oma planeeritavale metoodikale ja eelarve võimalustele.

Uurimisküsimus

Uuringu küsimustikuga (vt lisa 1) soovitakse saada vastused järgmistele teemadele:

- Ülevaade olemasolevast kultuuri erialade (tants, muusika, kunst) erinevate haridustasemete eesmärgist ja sidususest.
- Kui sujuv on õpilaste liikumine eri haridustasemete ja tööturu vahel ning kas edasiliikujate hulk on valdkonna arengu seisukohast täna piisav (võrdlus OSKA prognoosiga)?
- Milline on erinevate kultuuri erialade haridustasemete ja osapoolte vastastikune ootus? Millise kaaluga on huviharidus valdkonna järelkasvu vaatest?
- Kas huvihariduse tasemete vahel liikumine on viimase 10 aasta lõikes muutunud? Kas huvihariduse kvaliteet on viimase 10 aastaga muutunud? Millised on ootused järgmisele 10. aastale?
- Mil määral ja kuidas on tantsu, muusika ja kunsti huvikoolides rakendunud mitmekülgne ja valdkonda laiahaardeliselt tutvustav õpe? Kas tänased õppekavad vastavad tegelikele tööturu vajadustele ja valdkonna arengutele?
- Mis on kultuuri vaatest süvendatud huvihariduse eesmärk? Küsimus võib puudutada nii loovisikute järelkasvu kui ka seda, millised perspektiivid on nendel kultuuri erialade huvihariduses osalejatel, kes ei jätka esimesel valitud kultuurierialal karjääri.

Uurimusküsimustele vastamiseks on uuringu juhtrühm koostanud eelküsimustiku, mis on väljatoodud Lisas 1. Pakkumuse koostaja võib küsimusi kohandada ja täpsustada koostöös uuringu juhtrühmaga.

Intervjuukavad ja uurimisküsimused esitab pakkuja tellijale lõpparuande lisas ja teeb vajadusel tellijale kättesaadavaks intervjuude umbisikulised transkriptsioonid.

Uuringu tegevus- ja ajakava, riskide maandamise ja andmehalduse üldine kirjelduse

Pakkuja peab esitama uuringu tegevus- ja ajakava. Tegevus- ja ajakava näitab uuringu teostamise etapid koos vastutajatega. Tegevus- ja ajakava juurde tuleb lisada uuringu riskide ja nende maandamise plaan.

Uuringu aruandlus

Uuringu aruandlus koosneb avakohtumise kokkuvõttest ja lõpparuandest.

Avakohtumise kokkuvõte on avakohtumise tulemusel täpsustatud uuringu eesmärkide, uurimisküsimuste meetoodika, sh sihtrühmade ja ajakava täpsustatud ülevaade. Samuti fikseeritakse avakohtumise kokkuvõttes korralduslikud küsimused, sh kontaktisikud, tähtajad jms. Selle eesmärk on tagada, et tellija ja uuringu läbiviija mõistavad uuringu eesmärgi, uurimismetoodikat, oodatavaid tulemusi, tegevus- ja ajakava sarnaselt.

Nõuded lõpparuandele:

- Lõpparuanne peab kajastama adekvaatselt infot, mis vastab kõigile tehnilises kirjelduses sisalduvatele küsimustele. Lõpparuanne käsitleb kõiki analüüsi ettevalmistamise käigus lisandunud küsimusi tingimusel, et see on pakkuja ja tellija vahel eelnevalt kokku lepitud;
- Lõpparuandes on andmete kogumise ja analüüsimise meetodid täpselt kirjeldatud ja viited nende allikate kohta peavad olema lisatud. Alusandmete usaldusväärsuse riskid peavad olema vajadusel välja toodud;
- Analüüsi järeldused peavad olema selgelt eristatud, loogilised ja tuginema analüüsi tulemusele. Järeldused ja faktid ei tohi olla omavahel vastuolus ja peavad olema loogiliselt põhjendatud. Järeldused peavad olema enamasti kui leiud ja sisaldama üldjuhul analüüsi koostaja poolseid hinnanguid;
- Lõpparuandes tehtavad ettepanekud peavad olema piisavalt detailsed, konkreetsed, reaalselt rakendatavad, põhjendatud ja selgelt adresseeritud. Soovitused peavad olema eraldatud töös esitatud järeldustest. Erinevad soovitused ja ettepanekud ei tohi olla omavahel vastuolus;
- Igale loetelule, tabelile, joonisele peab olema tekstis viidatud ja antud hinnang/lühike selgitus.;
- Lõpparuanne peab olema ühtlaselt toimetatud, hästi visualiseeritud ja tekstikorrektuuri läbinud.